

Pariisin ilmastokäänte myönteinen myös Itämeren kannalta

Juha Sipilä



Pariisin ilmastokokouksessa joulukuussa solmittu uusi, kattava ja oikeudellisesti sitova ilmastosopimus auttaa vähentämään päästöjä maailmanlaajuisesti vuodesta 2020 alkaen. Tällä tulee olemaan merkitystä myös Itämeremme tilan kannalta.

Itämerta on tutkittu varsin laaja-alaisesti. Pystymme melkoisella varmuudella kertomaan, mikä on meidän kotimeremme tila, mitkä seikat Itämertamme uhkaavat – ja myös sen mitä meidän tulisi Itämeren eteen tehdä.

Ilmastonmuutos nostaa myös Itämeren veden lämpötilaa. Itämeren alueella ilman keskilämpötilan arvioidaan nousevan 3–5 °C kuluvan vuosisadan loppuun mennessä.

Tämän kaltainen muutos johtaa puolestaan selviin muutoksiin lajien osalta. Etenkin vieraslajit lisääntyvät. Merenpinnan nousu puolestaan lisää rantaeroosiota ja kasvattaa tulvariskejä.

Merkittävä huolenaihe on Itämeren ehkä poikkeuksellinen herkkyys jo nyt nähtävissä oleville muutoksille. Itämeren suolapitoisuus on matala, ja sen eliölajisto koostuu sekä makean, murto- että meriveden lajeista. Varsin suuri osa lajeista elää sietokykynsä äärirajoilla.

Mataluutensa ja pienen vesitilavuutensa vuoksi Itämeri on erityisen herkkä myös ihmisen toiminnan vaikutuksille.

Nämä tutkijoiden päällimmäiset huolenaiheet kertovat jo useamman syyn, miksi ilmastotoimet ovat merkittäviä myös lähimeremme osalta.

On valtava voimanosoitus, että nykyisessä maailmanpoliittisessa tilanteessa ensimmäistä kertaa lähes kaikki maailman maat sitoutuivat Pariisin sopimuksen erilaisiin toimiin ilmastomuutoksen torjumiseksi. Tämä on äärimmäisen ilahduttava osoitus siitä, että vaikeassa paikassa on myös tuloksia puserrettavissa.

Pariisin ilmastokokouksessa oli runsaasti keskustelua maailman merten merkityksestä ilmastomuutokselle. Maailman valtameret sisältävät 50-kertaisen määrän hiilidioksidia ilmaan verrattuna. Sillä miten tälle hiilivarastolle ilmastomuutoksen yhteydessä käy, on valtava merkitys.

Tämä merien merkitys näkyy myös sopimuksen päätavoitteessa. Sopimus tavoittelee koko maailman päästöjen ja hiilinielujen tasapainoa kuluvan vuosisadan jälkipuoliskolla. Maapallon keskilämpötilan nousu tulee rajoittaa selvästi alle kahteen asteeseen ja pyrkiä toimiin, joilla lämpeneminen saataisiin rajattua alle 1,5 asteen.

Ilmastotoimet ovat kansallisesti määriteltyjä ja siten suhteutettuja maan kehitystasoon, ja niiden tulee kiristyä ajan myötä. Kaikkien maiden tulee raportoida päästöistään ja etenemisestään kohti tavoitteita.

Maailmanlaajuiset ilmastotoimet ovat äärimmäisen tärkeitä myös Suomen kannalta. Pohjoisena alueena paitsi Itämeren, myös Suomen lämpötilan nousutahti on kaksinkertainen verrattuna maailman keskilämpötilaan. Esimerkiksi kahden asteen lämpeneminen tarkoittaa Suomessa lähes neljän asteen keskilämpötilan nousua.

Uskon, että Pariisin sopimus on myös mahdollisuus suomalaisille yrityksille. Muiden maiden mukaantulo ilmastotoimiin tasoittaa hieman teollisuuden pelikenttää Euroopan ja muun maailman välillä.

Sopimus luo kuitenkin aivan uusia mahdollisuuksia suomalaiselle puhtaan teknologian yrityksille. Suomen jo tekemät ilmastotoimet ja kova työ puhtaiden ratkaisujen kehittämisessä saa nyt ilmaa purjeisiin, kun kehittyvät maat tarvitsevat kasvavaa osaamista.

On pitkälti kiinni meistä suomalaisista itsestämme kuinka suuren palan näistä valtavista markkinoista saamme.

Suomen hallituksen linjaan Pariisin ratkaisu sopii mitä parhaimmalla tavalla. Suomi on ollut pitkään edelläkävijä ilmastokysymyksissä. Tulemme saavuttamaan Pariisin aikaa edeltävät EU2020 -tavoitteet etuajassa, jo nykyisen hallituskauden aikana.

Hallitus valmistelee myös laajoja toimia, joilla päästään Suomen tavoitteisiin luopua kivihiilen käytöstä ja puolittaa öljyn kotimainen käyttö. On Suomen edun mukaista aloittaa ilmastoteot luopuaksemme fossiilisesta tuontienergiasta.

Suomen jo valitsema tie, puhtaiden ratkaisujen, biotalouden ja kiertotalouden edistäminen, on osoittautumassa oikeaksi tieksi, minkä varaan perustuvalla osaamisella syntyy kiihtyvällä vauhdilla kansainvälistä kysyntää.

Pariisin sopimus näkyy ajan myötä toivottavasti suomalaisten arjessa uusina työpaikkoina, puhtaampana ympäristönä ja hallittavana ilmastomuutoksena. Oma meremme, Itämeri, toimii tässä herkkänä mittarina.

Juha Sipilä
Pääministeri
Valtioneuvoston kanslia

Aiemmin sarjassa julkaistut kirjoitukset löydät [täältä](#).